

## СПРАВА «МОШІН ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF MOSHIN v. UKRAINE)

(Заява № 42928/17)

Стислий виклад рішення від 09 жовтня 2025 року

У 2013 році заявник придбав господарську будівлю, розташовану у місті Києві. Право власності заявника на цей об'єкт було зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Також будівля мала технічний паспорт виготовлений Київським міським бюро технічної інвентаризації, у якому вона була класифікована як одноповерховий об'єкт «нерухомості», зведений у 1989 році. У 2014–2015 роках у Києві відбувалася масштабна кампанія з демонтажу тимчасових споруд і «малих архітектурних форм», більшість з яких було зведено без дозволу. 07 жовтні 2015 року працівники комунального підприємства склали припис із вимогою до заявника самостійно демонтувати «павільйон». 16 жовтня 2015 року заявник подав письмове клопотання до міської державної адміністрації, оскаржуючи доручення про демонтаж, однак, відповіді не отримав. 19 жовтня 2015 року органи державної влади демонтували будівлю. Заявник звернувся до суду, вимагаючи визнати дії органів державної влади незаконними та відшкодувати шкоду, однак суди всіх інстанцій відмовили у задоволенні позову. Національні суди дійшли висновку, що будівля не була нерухомістю, оскільки мала металеві стіни, неглибокий фундамент і не мала адреси. Вони також зазначили, що заявник не мав права на земельну ділянку, на якій розташовувалася споруда, а отже, її демонтаж адміністративним шляхом був законним. Водночас суди не проаналізували аргумент заявника про наявність у нього правовстановлюючого документа, який класифікував будівлю як нерухомість, і який ніколи не оскаржувався органами державної влади. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з тим, що демонтаж його майна був незаконним, і що у зв'язку з цим не було присуджено жодного відшкодування шкоди. Він також скаржився за статтею 6 Конвенції, що суди не врахували його відповідні аргументи. Європейський суд вирішив, що ці скарги підлягають розгляду виключно за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції. Розглянувши скарги заявника Європейський суд зазначив, що він був офіційно зареєстрованим власником будівлі, класифікованої як нерухомість, і його право власності не оскаржувалося органами державної влади. Таким чином, демонтаж будівлі становив втручання у право власності заявника. Європейський суд визнав, що мета кампанії з демонтажу незаконних споруд могла відповідати суспільному інтересу, однак наголосив, що навіть за таких обставин органи державної влади мають діяти своєчасно, послідовно та з дотриманням принципу «належного урядування». Органи державної влади, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливість отримувати вигоду від своїх

неправомірних дій або уникати виконання своїх обов'язків. Ризик будь-якої помилки органу державної влади має покладатися на саму державу і помилки не повинні виправлятися за рахунок зацікавлених осіб. Європейський суд звернув увагу, що після отримання припису заявник подав офіційне клопотання до міської державної адміністрації та повідомив про своє право власності на об'єкт нерухомості, однак, органи влади здійснили демонтаж будівлі через три дні, без жодного пояснення, чому демонтаж не був призупинений до вирішення питання щодо статусу майна та права власності заявника. Європейський суд дійшов висновку, що необхідність забезпечення швидкої та ефективної кампанії з демонтажу незаконних споруд з вулиць не виправдовувала нехтування вимогами принципу верховенства права. Цей висновок не спростовується тим фактом, що в ініційованому заявником провадженні після демонтажу його майна, національні суди одноголосно дійшли висновку, що спірна будівля з огляду на її характеристики не була «нерухомістю», а тимчасовою спорудою. Європейський суд дійшов висновку, що демонтаж будівлі заявника був незаконним та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

#### ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує долучити до розгляду по суті попередні заперечення Уряду та після розгляду відхиляє їх;
2. Оголошує заяву прийнятною;
3. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції.